Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (piata komora)

z 13. júla 2017 *

„Vnútorný trh – Rozhodnutie EUIPO zamietajúce žiadosť o zápis do zoznamu oprávnených zástupcov – Podmienka týkajúca sa sídla v Únii – Článok 93 ods. 2 písm. b) nariadenia (ES) č. 207/2009 – Slobodné poskytovanie služieb – Článok 36 Dohody o EHP – Konformný výklad“

Vo veci T-527/14,

Paul Rosenich, bydliskom v Triesenbergu (Lichtenštajnsko), v zastúpení: A. von Mühlendahl a C. Eckhartt, advokáti,

žalobca,

proti

Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO), v zastúpení: pôvodne G. Schneider, neskôr D. Walicka, splnomocnení zástupcovia,

žalovanému,

ktorej predmetom je žaloba podaná proti rozhodnutiu štvrtého odvolacieho senátu EUIPO z 29. apríla 2014 (vec R 2063/2012-4) týkajúcemu sa zamietnutia zápisu žalobcu do zoznamu oprávnených zástupcov úradom EUIPO podľa článku 93 nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 78, 2009, s. 1),

VŠEOBECNÝ SÚD (piata komora),

v zložení: predseda komory A. Dittrich, sudcovia J. Schwarcz (spravodajca) a V. Tomljenović,

tajomník: A. Lamote, referentka,

so zreteľom na žalobu podanú do kancelárie Všeobecného súdu 15. júla 2014,

so zreteľom na vyjadrenie k žalobe podané do kancelárie Všeobecného súdu 19. decembra 2014,

so zreteľom na repliku podanú do kancelárie Všeobecného súdu 10. marca 2015,

so zreteľom na dupliku podanú do kancelárie Všeobecného súdu 11. mája 2015,

po pojednávaní zo 14. januára 2016,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

Právny rámec

Dohoda o EHP

1 Článok 1 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP), ktorá nadobudla platnosť v Lichtenštajnsku 1. mája 1995 na základe rozhodnutia Rady EHP č. 1/95 z 10. marca 1995 o nadobudnutí [platnosti dohody o EHP] pre Lichtenštajnské kniežatstvo (Ú. v. ES L 86, 1995, s. 58; Mim. vyd. 11/021, s. 574), stanovuje:

„Cieľom tejto dohody o združení je podporovať trvalé a vyvážené upevňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami s rovnakými podmienkami hospodárskej súťaže a [pri] dodržiavaní rovnakých pravidiel s cieľom vytvorenia homogénneho Európskeho hospodárskeho priestoru, ďalej označovaného ako ‚EHP'."

2 Článok 2 dohody o EHP:

„Na účely tejto dohody:

a) pojem ‚dohoda' znamená hlavnú dohodu, jej protokoly a prílohy, ako aj akty, na ktoré sa odvoláva;

…"

3 Pokiaľ ide o výklad dohody o EHP, článok 6 stanovuje zásadu homogenity takto:

„Bez toho, aby bol dotknutý budúci vývoj prípadového práva [judikatúry – *neoficiálny preklad*] sa ustanovenia tejto dohody, pokiaľ sú zhodné v podstate so zodpovedajúcimi pravidlami Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, a s pravidlami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele, a aktmi, ktoré sú prijaté na uplatnenie oboch zmlúv, pri ich vykonávaní a uplatňovaní vykladajú v súlade s príslušnými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ktoré tento dvor prijal pred dátumom podpísania tejto dohody."

4 Článok 7 dohody o EHP stanovuje:

„Akty, na ktoré sa odvoláva alebo ktoré sú uvádzané v prílohách tejto dohody alebo v rozhodnutiach Spoločného výboru EHP, sú záväzné pre zmluvné strany [a] sú alebo sa stanú súčasťou ich vnútorného právneho poriadku podľa nasledovných zásad:

a) každý akt, ktorý zodpovedá nariadeniu EHS, ako taký sa stane súčasťou vnútorného právneho poriadku zmluvných strán, …"

5 Článok 36 ods. 1 dohody o EHP týkajúci sa slobodného poskytovania služieb stanovuje:

„V rámci ustanovení tejto dohody neexistujú žiadne [sa zakazujú akékoľvek – *neoficiálny preklad*] obmedzenia slobody poskytovať služby v rámci územia zmluvných strán pokiaľ ide o štátnych príslušníkov členských štátov [Európskej únie] alebo štátov [Európskeho združenia voľného obchodu], ktorí sa usadili v členskom štáte [Únie] alebo v štáte EZVO inom ako je štát príjemcu služieb."

6 Článok 65 dohody o EHP vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Protokol 28 a príloha XVII obsahujú osobitné ustanovenia a dojednania týkajúce sa duševného, priemyselné a obchodného vlastníctva, ktoré sa uplatnia na všetky výrobky a služby, pokiaľ nie je ustanovené inak.“

7 Protokol 1 dohody o EHP o horizontálnych prispôsobeniach stanovuje:

„Ustanovenia aktov, na ktoré odkazujú prílohy dohody sú uplatniteľné v súlade s dohodu a týmto protokolom, pokiaľ príslušná príloha neustanovuje inak. Osobitné prispôsobenia nevyhnutné pre jednotlivé akty sú uvedené v prílohe, v ktorej je dotknutý akt uvedený.

…

8. Odkazy na územia *Vždy, ak sa odkazuje na akty, ktoré majú obsahovať odkazy na územie ‚Spoločenstva‘ alebo ‚spoločného trhu‘, tieto odkazy pre účely tejto dohody sa považujú za odkazy na územia zmluvných strán podľa definície v článku 126 dohody.“*

8 Podľa prílohy XVII dohody o EHP, pokiaľ akty, na ktoré sa odkazuje v tejto prílohe, obsahujú pojmy alebo odkazy na postupy, ktoré sú špecifické pre právny poriadok Európskej únie, uplatní sa protokol 1 o horizontálnych prispôsobeniach, ak táto príloha nestanovuje inak. V tejto súvislosti sa neuvádza nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 78, 2009, s. 1), ako ani nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146), ktoré bolo zrušené a nahradené nariadením č. 207/2009.

Nariadenie č. 207/2009

9 Článok 93 ods. 1 až 3 nariadenia č. 207/2009 v znení platnom v čase vzniku skutkových okolností stanovoval:

„1. Zastupovanie fyzických alebo právnických osôb pre úradom môžu vykonávať iba:

…

b) oprávnení zástupcovia, ktorých mená sú uvedené v zozname vedenom na tento účel úradom…

…

2. Každá fyzická osoba, ktorá spĺňa tieto podmienky a môže byť zapísaná do zoznamu oprávnených zástupcov:

a) musí byť štátnym príslušníkom jedného z členských štátov;

b) musí mať svoje sídlo podniku alebo zamestnanie v Spoločenstve;

c) musí byť oprávnená na zastupovanie fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti ochranných známok pred centrálnym úradom priemyselného vlastníctva členského štátu…

3. Zápis sa vykoná na základe žiadosti, ktorej súčasťou je osvedčenie dodané centrálnym úradom priemyselného vlastníctva príslušného členského štátu, v ktorom bude uvedené, že podmienky ustanovené v odseku 2 boli splnené.“

10 Článkom 1 bodom 87 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2424 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení nariadenie č. 207/2009 a nariadenie Komisie (ES) č. 2868/95, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady č. 40/94 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2869/95 o poplatkoch splatných Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 21), bol článok 93 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 nahradený týmito ustanoveniami, ktoré odvtedy odkazujú na územie EHP:

„Do zoznamu oprávnených zástupcov môže byť zapísaná každá fyzická osoba, ktorá spĺňa tieto podmienky:

a) je štátnym príslušníkom jedného z členských štátov [EHP];

b) má svoje sídlo alebo miesto zamestnania v [EHP];

c) je oprávnená na zastupovanie fyzických alebo právnických osôb v oblasti ochranných známok pred Úradom Beneluxu pre duševné vlastníctvo alebo pred centrálnym úradom priemyselného vlastníctva členského štátu [EHP]…“

11 V súlade s článkom 4 nariadenia 2015/2424 nadobudli tieto zmeny a doplnenia účinnosť 23. marca 2016.

Okolnosti predchádzajúce sporu

12 Žalobca, pán Paul Rosenich, rakúsky štátny príslušník, ktorý je oprávneným zástupcom pred Österreichisches Patentamt (Rakúsky patentový úrad), prevádzkuje patentovú advokátsku kanceláriu vo svojom sídle, ktoré sa nachádza v Lichtenštajnsku.

13 Dňa 17. januára 2011 žalobca podal žiadosť o zápis do zoznamu oprávnených zástupcov pred Európskym úradom pre duševné vlastníctvo (EUIPO) podľa článku 93 ods. 2 nariadenia č. 207/2009.

14 Rozhodnutím riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO zo 7. septembra 2012 v postavení člena oddelenia pre správu ochranných známok a dizajnov a právneho oddelenia, bola uvedená žiadosť zamietnutá z dôvodu, že žalobca nespĺňal podmienku sídla v Únii podľa článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009.

15 Dňa 7. novembra 2012 sa žalobca proti tomuto rozhodnutiu odvolal.

16 Rozhodnutím z 29. apríla 2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) štvrtý odvolací senát zamietol toto odvolanie.

17 V tejto súvislosti po prvé odvolací senát zamietol tvrdenie žalobcu, spočívajúce v podstate na tom, že podľa článku 93 nariadenia č. 207/2009 každá osoba oprávnená zastupovať klienta pred vnútroštátnym úradom je automaticky oprávnená zastupovať aj pred EUIPO, pretože „povolenie na zastupovanie pred vnútroštátnym úradom predstavuje relevantný faktor umožňujúci zistiť, ktoré z pravidiel podľa článku 93 ods. 2 [písm.] c) [nariadenia č. 207/2009] sa uplatní“.

18 Po druhé odvolací senát zastával názor, podľa ktorého tvrdenie, že geografický odkaz na Úniu sa mal nahradiť geografickým odkazom na členský štát EHP, nevyplýva z dohody o EHP, keďže nariadenie č. 207/2009 nie je uvedené v jej prílohe XVII, v dôsledku čoho sa protokol 1 dohody o EHP týkajúci sa horizontálnych prispôsobení na toto nariadenie nevzťahuje. Tento senát spresnil, že hoci príloha XVII odkazovala na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. EÚ L 299, 2008, s. 25), tak len v rozsahu, v akom na účely „zásady vyčerpania práv z ochrannej známky“ na

úrovni Únie bol odkaz na uvedenie na trh v Únii nahradený odkazom na uvedenie na trh v členskom štáte EHP. Toto ustanovenie má teda vplyv na článok 13 nariadenia č. 207/2009. Pokiaľ ide o protokol 28 dohody o EHP, ani tento protokol neobsahuje ustanovenia relevantné pre predmetný prípad.

19 Po tretie, čo sa týka uplatnenia pravidiel o slobodnom poskytovaní služieb stanovených v práve EHP, odvolací senát sa domnieval, že sporným ustanovením nedošlo k obmedzeniu poskytovania služieb, pretože článok 93 nariadenia č. 207/2009 sa nedotýka poradenstva za odplatu vykonávaného žalobcom z Lichtenštajnska pre klientov usadených v Únii. Žalobca teda nepodlieha žiadnym iným obmedzeniam pri výkone svojho povolania patentového zástupcu než tým, ktoré si sám stanoví. Odvolací senát v tom zmysle zdôraznil, že článok 36 dohody o EHP odkazuje na osobitné ustanovenia týkajúce sa slobodného poskytovania služieb stanoveného v prílohách IX až XI dohody o EHP, v ktorých sa právo na zastupovanie neuvádza.

20 Z pohľadu odvolacieho senátu majú články 92 a 93 nariadenia č. 207/2009 za cieľ zabezpečiť, aby zástupcovia pred EUIPO mali určitú odbornú kvalifikáciu a aby EUIPO komunikoval len s tými účastníkmi konania alebo zástupcami, ktorí majú adresu v Únii.

21 Po štvrté článok 4 dohody o EHP, ktorým sa zakazuje akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti, nie je v prejednávanej veci relevantný, pretože žalobca má štátnu príslušnosť členského štátu Únie a odmietnutie zápisu sa nezakladalo na tomto dôvode.

22 Odvolací senát tiež uviedol, že lichtenštajnské právo v oblasti zastupovania nepriznáva právo reciprocity, ale stanovuje, že zahraničný majiteľ ochrannej známky prihlásenej na Amt für Volkswirtschaft (Úrad duševného vlastníctva, Lichtenštajnsko), musí svojím zastupovaním poveriť lichtenštajnského advokáta alebo patentového zástupcu.

23 A napokon po piate odvolací senát dospel k záveru, že EUIPO nemôže neuplatniť ustanovenie nariadenia č. 207/2009 na základe dôvodu, že nie je v súlade s normou vyššej právnej sily. Urobiť tak môže len Súdny dvor. Výklad v súlade s významom a cieľom noriem vyššej právnej sily neprichádza tiež do úvahy, pretože článok 93 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 207/2009 je formulovaný jasne a jednoznačne.

Konanie a návrhy účastníkov konania

24 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu z 15. júla 2014 podal žalobca žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

25 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutie,

– zrušil rozhodnutie riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO zo 7. septembra 2012,

– uložil EUIPO povinnosť nahradiť trovy konania vrátane trov konania pred odvolacím senátom.

26 EUIPO navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu,

– uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania.

27 Dňa 20. novembra 2015 Všeobecný súd (piata komora) vyzval EUIPO, aby mu predložil určité dokumenty, ktoré by mohli objasniť jednak vzťah medzi nariadeniami č. 40/94 a 207/2009 a dohodou o EHP a jednak povahu odborného zastupovania v oblasti ochrannej známky Európskej únie. EUIPO odpovedal listom zo 7. decembra 2015. Listom z 22. decembra 2015 žalobca predložil svoje vyjadrenie k tejto odpovedi.

28 Všeobecný súd na základe návrhu sudcu spravodajcu rozhodol o otvorení ústnej časti konania. Prednesy účastníkov konania a odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní 14. januára 2016.

29 Účastníci konania, ktorí zobrali na vedomie zmenu a doplnenie článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009 (pozri body 10 a 11 vyššie), na pojednávaní uviedli, že žaloba by sa stala bezpredmetnou, keby bol žalobca zapísaný do predmetného zoznamu oprávnených zástupcov po nadobudnutí účinnosti nariadenia 2015/2424.

30 Z toho dôvodu Všeobecný súd nerozhodol na konci pojednávania o skončení ústnej časti konania a vyzval účastníkov konania, aby ho do 15. apríla 2016 informovali, či žalobca bol napokon zapísaný do tohto zoznamu.

31 V listoch zo 14. a 15. apríla 2016 žalobca a EUIPO uviedli, že žalobca ešte nebol zapísaný do zoznamu oprávnených zástupcov a že Všeobecnému súdu oznámia prípadné skončenie postupu zápisu do zoznamu.

32 EUIPO listom zo 16. júna 2016 Všeobecný súd informoval, že už druhýkrát vyzval žalobcu, aby predložil aktuálne osvedčenie v súlade s článkom 93 ods. 3 nariadenia č. 207/2009, a že ak tento dokument nepredloží, nemôže byť zapísaný do zoznamu oprávnených zástupcov.

33 Všeobecný súd stanovil žalobcovi lehotu do 24. augusta 2016, aby predložil svoje pripomienky týkajúce sa tohto listu.

34 Listom z 24. augusta 2016 žalobca Všeobecnému súdu oznámil, že ešte nebol zapísaný do predmetného zoznamu. Všeobecnému súdu tiež predložil korešpondenciu, ktorá prebehla medzi ním a EUIPO.

35 Všeobecný súd zobral na vedomie, že žalobca nebol zapísaný do zoznamu oprávnených zástupcov, a domnieval sa, že urovnanie sporu zmierom medzi účastníkmi konania je nepravdepodobné, na základe čoho skončil 6. septembra 2016 ústnu časť konania.

Právny stav

36 Žalobca na podporu svojej žaloby uvádza jediný žalobný dôvod založený na porušení článku 93 nariadenia č. 207/2009, ako sa tento článok má podľa neho vykladať so zreteľom na slobodné poskytovanie služieb zaručené v rámci EHP na základe dohody o EHP.

37 Žalobca tvrdí, že dohoda o EHP má predovšetkým za cieľ v čo najväčšej miere dosiahnuť slobodné poskytovanie služieb, ktoré sa má v zmysle judikatúry (pozri rozsudky z 1. apríla 2004, Bellio F.lli, C-286/02, EU:C:2004:212, body 34 a 35 a citovanú judikatúru, a z 28. októbra 2010, Établissements Rimbaud, C-72/09, EU:C:2010:645, bod 20 a citovanú judikatúru), vykladať a uplatňovať rovnakým spôsobom ako slobodné poskytovanie služieb medzi členskými štátmi Únie. Pokiaľ ide o vzťahy medzi členskými štátmi Únie, Súdny dvor už rozhodol, že požadovať od patentového zástupcu, ktorý je už usadený a má povolenie v niektorom členskom štáte a chce poskytovať svoje služby, aby mal bydlisko alebo sídlo stálej prevádzkarne v hostiteľskom členskom štáte, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb, ktoré ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaných cieľov, akým je možnosť určiť miestne príslušný súd v prípade sporu týkajúceho sa patentu zaregistrovaného

v hostiteľskom členskom štáte, ako aj na zabezpečenie riadneho priebehu konania (rozsudky z 13. februára 2003, Komisia/Taliansko, C-131/01, EU:C:2003:96, body 42 až 45, a z 11. júna 2009, Komisia/Rakúsko, C-564/07, neuverejnený, EU:C:2009:364, body 47 až 53). V dôsledku toho slobodné poskytovanie služieb zaručené dohodou o EHP a chápané ako právo, ktoré je osobne a priamo uplatniteľné, teda znamená, že buď ustanovenia, ktoré prijali zmluvné strany dohody o EHP a podľa ktorých sa právo na slobodný výkon povolania podmieňuje miestom bydliska alebo sídlom v Únii, majú byť neúčinné, alebo sa tieto ustanovenia majú vykladať takým spôsobom, že postačuje sídlo v členskom štáte EHP.

38 Záväzky vyplývajúce z dohody o EHP zaväzujú nielen členské štáty Únie, ale aj samotnú Úniu, ktorej inštitúcie a orgány sú priamo povinné dodržiavať základné slobody zakotvené v tejto dohode, akou je slobodné poskytovanie služieb.

39 Žalobca tvrdí, že skutočnosť, že nariadenie č. 207/2009 nie je výslovne uvedené v nástrojoch dohody o EHP, najmä v protokole 28 a v prílohe XVII, tento záver nespochybňuje. Článok 1 ods. 2 protokolu 28 dohody o EHP, podľa ktorého by mali zmluvné strany brať do úvahy zásady slobodného poskytovania služieb, bráni požiadavke vyžadujúcej sídlo v Únii. Navyše vo všeobecnosti sa uznáva, že prvé uvedenie na trh v štáte EHP vedie k vyčerpaniu práva v rámci Únie.

40 Žalobca vo svojom vyjadrení k odpovedi EUIPO najskôr spresnil, že podľa lichtenštajnského práva patentoví zástupcovia, ktorí sú kvalifikovaní v niektorom členskom štáte EHP, sú v Lichtenštajnsku oprávnení na vykonávanie určitých formálnych úkonov, cezhraničnej činnosti právneho poradenstva a zastupovania. Lichtenštajnské právo zodpovedá v tejto súvislosti úplne nariadeniu č. 207/2009. Okrem toho aj v prípade neexistencie reciprocity nemožno spochybniť priame uplatnenie ustanovení dohody o EHP.

41 Ďalej žalobca na jednej strane argumentuje, že tvrdenie EUIPO, podľa ktorého povinnosť sídla na území Únie sa zakladá na dôvodoch zodpovednosti a ochrany druhého účastníka konania v dvojstranných konaniach, je nové, a teda neprípustné. Na druhej strane, hoci požiadavka predložiť prípadne dôkaz o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania nepredstavuje prekážku slobodnému poskytovaniu služieb, pričom aj podľa lichtenštajnského práva sa od zástupcov vyžaduje uzavretie takého poistenia, nemôže sama osebe odôvodniť nevyhnutnosť sídla v Únii.

42 Žalobca napokon tvrdí, že pokiaľ sú podľa článku 19 štvrtého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie advokáti, ktorí sú oprávnení zastupovať v krajine EHP, oprávnení vystupovať pred Súdnym dvorom, neexistuje nijaký dôvod preto, aby sa uplatnili prísnejšie pravidlá na zastupovanie pred EUIPO, keďže toto zastupovanie podlieha predpisom nižšej právnej sily.

43 EUIPO tvrdí, že žalobca žiada o neuplatnenie článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009 z dôvodu, že porušuje normu vyššej právnej sily, konkrétne dohodu o EHP. EUIPO sa odvoláva na rozsudok z 12. júla 2001, Kik/ÚHVT (Kik) (T-120/99, EU:T:2001:189, bod 55), pričom poukazuje na to, že nemá právomoc neuplatniť normu, ktorej znenie je jasné, bez toho, aby tým neporušil zásadu prezumpcie zákonnosti.

44 EUIPO tiež tvrdí, že žiadny z argumentov žalobcu nepreukazuje, že priestorový odkaz na Úniu v článku 93 nariadenia č. 207/2009 treba vykladať ako odkaz na EHP, keďže príloha XVII dohody o EHP neuvádza toto nariadenie ako súčasť aktov, na ktoré sa vzťahuje protokol 1 tejto dohody.

45 Hoci článok 1 ods. 2 protokolu 28 tejto dohody ukladá Únii povinnosť, aby prispôsobila svoje právne predpisy, najmä článok 93 nariadenia č. 207/2009, splnenie tejto povinnosti nespočíva na EUIPO, ale na Dozornom úrade Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) alebo na Európskej komisii.

46 Podľa EUIPO, aj keby sa požiadavka, podľa ktorej oprávnení zástupcovia majú mať sídlo v Únii, považovala za obmedzenie slobodného poskytovania služieb v rámci EHP, táto požiadavka je odôvodnená právnymi dôvodmi zodpovednosti za škodu a ochrany druhého účastníka konania v dvojstranných konaniach.

47 EUIPO tiež tvrdí, že pripomienky žalobcu o reciprocite lichtenštajnského práva, ktoré boli predložené v replike, predstavujú nové tvrdenia, a preto sú neprípustné. V každom prípade nijaká reciprocita neexistuje, pretože lichtenštajnské právo stanovuje iba „dočasný“ a „cezhraničný“ výkon činnosti patentového zástupcu pre oblasť, v ktorej nariadenie č. 207/2009 stanovuje trvalé zastúpenie vykonávané v členskej krajine, v ktorej má zástupca svoje sídlo. EUIPO však spresňuje, že odkaz na právnu situáciu v Lichtenštajnsku v bode 18 napadnutého rozhodnutia má len ilustrovať, že lichtenštajnský zákonodarca neposúdil právnu situáciu odlišne od normotvorcu Únie.

48 V tomto ohľade treba uviesť, že hoci nariadenie č. 207/2009 obsahuje slová „Text s významom pre EHP“, žalobca nespochybňuje skutočnosť, že ani dohoda o EHP, ani jej protokoly či prílohy na toto nariadenie neodkazujú.

49 Z tohto dôvodu a v súlade s článkom 2 písm. a) dohody o EHP, ktorý definuje túto dohodu ako „hlavnú dohodu, jej protokoly a prílohy, ako aj akty, na ktoré sa odvoláva“, treba konštatovať, že nariadenie č. 207/2009 nie je súčasťou dohody o EHP.

50 Odvolací senát preto správne rozhodol, že bod 8 protokolu 1 dohody o EHP, na ktorý odkazuje príloha XVII tejto dohody, a podľa ktorého „vždy, ak sa odkazuje na akty, ktoré majú obsahovať odkazy na územie ‚[Únie]‘ alebo ‚spoločného trhu‘, tieto odkazy pre účely tejto dohody sa považujú za odkazy na územia zmluvných strán podľa definície v článku 126 dohody“, sa v tomto prípade neuplatní.

51 Žalobca svojimi tvrdeniami však v podstate uvádza, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s článkom 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009, ako sa má podľa neho vykladať a uplatňovať so zreteľom na slobodné poskytovanie služieb zakotvené v dohode o EHP. V prípade nemožnosti takéhoto konformného výkladu žalobca tvrdí, že sporná podmienka týkajúca sa sídla v Únii stanovená týmto ustanovením by sa mala zamietnuť ako protiprávna a malo by sa uprednostniť priame uplatnenie zásady slobodného poskytovania služieb v rámci EHP, podľa ktorej nemôžu existovať obmedzenia, či dokonca diskriminácia, voči osobám, ktoré síce sú usadené mimo územia Únie, no v štáte EZVO patriaceho do EHP, akým je Lichtenštajnsko. Predkladá teda námietku nezákonnosti v zmysle článku 277 ZFEÚ.

52 Z článku 216 ods. 2 ZFEÚ vyplýva, že medzinárodné dohody uzatvorené Úniou sú pre inštitúcie Únie a členské štáty záväzné.

53 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že ustanovenia takých dohôd tvoria od svojho vstupu do platnosti neoddeliteľnú súčasť právneho poriadku Únie (rozsudky z 30. apríla 1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, bod 5; z 21. decembra 2011, Air Transport Association of America a i., C-366/10, EU:C:2011:864, body 73 a 79, a z 18. marca 2014, Z., C-363/12, EU:C:2014:159, bod 73).

54 Z tohto dôvodu Súdny dvor už spresnil, že prednosť medzinárodných dohôd, ktoré uzatvorila Únia, pred sekundárnou právnou úpravou Únie vyžaduje, aby sa táto právna úprava v čo najširšej miere vykladala v súlade s týmito dohodami (rozsudok z 10. septembra 1996, Komisia/Nemecko, C-61/94, EU:C:1996:313, bod 52).

55 Zároveň podľa ustálenej judikatúry môžu mať ustanovenia takej dohody priamy účinok, ak sú bezpodmienečné a dostatočne presné (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. februára 1976, Conceria Bresciani, 87/75, EU:C:1976:18, bod 25, a z 26. októbra 1982, Kupferberg, 104/81, EU:C:1982:362, bod 23). Aby však súd Únie mohol preskúmať uplatňovanú nezlučiteľnosť aktu Únie s ustanoveniami

takejto dohody, je ešte potrebné, aby povaha a štruktúra tejto dohody tomu nebránili (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, ClientEarth/Komisia, C-612/13 P, EU:C:2015:486, bod 35 a citovaná judikatúra).

56 Pokiaľ ide o dohodu o EHP, súd Únie už potvrdil, že jej ustanovenia, aj s ohľadom na Lichtenštajnsko, sú neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. októbra 2010, Établissements Rimbaud, C-72/09, EU:C:2010:645, body 13 a 19, a z 22. januára 1997, Opel Austria/Rada, T-115/94, EU:T:1997:3, bod 101).

57 V súlade s piatym bodom preambuly dohody o EHP sa táto dohoda usiluje zabezpečiť čo najúplnejšiu realizáciu voľného pohybu tovaru, osôb, služieb a kapitálu v rámci celého EHP tak, aby sa vnútorný trh na úrovni Únie rozšíril na štáty EZVO (pozri rozsudky z 28. októbra 2010, Établissements Rimbaud, C-72/09, EU:C:2010:645, bod 20 a citovanú judikatúru, a z 26. septembra 2013, Spojené kráľovstvo/Rada, C-431/11, EU:C:2013:589, bod 50).

58 V tejto súvislosti pravidlá uplatniteľné vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje dohoda o EHP, sú v podstate pravidlami zodpovedajúcich ustanovení Zmluvy o FEÚ a aktov prijatých na jej uplatnenie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. januára 1997, Opel Austria/Rada, T-115/94, EU:T:1997:3, bod 107).

59 Z tohto hľadiska viaceré ustanovenia dohody o EHP zabezpečujú, aby jej výklad bol, pokiaľ je to možné, jednotný na celom území EHP. V tomto rámci prináleží súdu Únie dbať o to, aby sa pravidlá dohody o EHP, ktoré sú v podstate totožné s pravidlami Zmluvy o FEÚ, vykladali v právnom poriadku Únie jednotne (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. októbra 2010, Établissements Rimbaud, C-72/09, EU:C:2010:645, bod 20 a citovanú judikatúru, a z 22. januára 1997, Opel Austria/Rada, T-115/94, EU:T:1997:3, body 106 až 108).

60 V prejednávanej veci žalobca, ktorý má sídlo v Lichtenštajnsku, chce poskytovať svoje služby ako oprávnený zástupca pred EUIPO. Z judikatúry Súdneho dvora je zrejmé, že takáto činnosť môže patriť do pôsobnosti slobodného poskytovania služieb tak, ako je stanovená v dohode o EHP (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. februára 2003, Komisia/Taliansko, C-131/01, EU:C:2003:96, body 21 až 25).

61 Už bolo pritom rozhodnuté, že pravidlá zakazujúce obmedzenia slobodného poskytovania služieb uvedené v článku 36 ods. 1 dohody o EHP majú rovnaký právny dosah ako tie, ktoré stanovuje článok 56 ZFEÚ. Súdny dvor teda spresnil, že v dotknutej oblasti sa pravidlá stanovené dohodou o EHP a pravidlá stanovené Zmluvou o FEÚ majú vykladať jednotne (rozsudky z 5. júla 2007, Komisia/Belgicko, C-522/04, EU:C:2007:405, body 45 a 46, a zo 6. októbra 2009, Komisia/Španielsko, C-153/08, EU:C:2009:618, bod 48).

62 Súdny dvor však spresnil túto zásadu, keď uviedol, že judikatúra Únie týkajúca sa obmedzení výkonu slobôd pohybu v rámci Únie sa však nemôže úplne preniesť na slobody zaručené dohodou o EHP, keďže výkon týchto slobôd sa odohráva v odlišnom právnom kontexte (pozri rozsudok z 18. júla 2013, Komisia/Dánsko, C-261/11, neuverejnený, EU:C:2013:480, bod 44 a citovaná judikatúra).

63 Z toho vyplýva, že v prejednávanej veci stačí konštatovať, že ani odvolací senát, ani EUIPO netvrdili, a už vôbec nepreukázali, že uplatňovanie slobodného poskytovania služieb v oblasti zastupovania pred úradmi duševného vlastníctva spadá v prejednávanej veci do odlišného právneho rámca, čo by viedlo k tomu, že príslušná judikatúra Únie týkajúca sa obmedzení výkonu slobodného poskytovania služieb v rámci Únie by sa nemusela úplne preniesť na rovnakú slobodu zaručenú dohodou o EHP (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. apríla 2015, Komisia/Nemecko, C-591/13, EU:C:2015:230, bod 82).

64 Treba preto overiť, či podmienka týkajúca sa sídla v Únii uvedená v článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009, ako ho vykladá odvolací senát, t. j. tak, že pojem „Spoločenstvo“ nemôže odkazovať na EHP, je zlučiteľná s článkom 36 ods. 1 dohody o EHP, ktorý zakotvuje na úrovni EHP slobodné poskytovanie služieb.

65 V tejto súvislosti Súdny dvor už opakovane rozhodol, že článok 56 ZFEÚ, ktorý rovnako ako článok 36 ods. 1 dohody o EHP zakotvuje slobodné poskytovanie služieb, je bezpodmienečný a dostatočne presný, takže má priamy účinok (rozsudky z 3. decembra 1974, van Binsbergen, 33/74, EU:C:1974:131, bod 27, a zo 14. júla 1976, Donà, 13/76, EU:C:1976:115, bod 20). Pokiaľ ide o povahu a štruktúru dohody o EHP, odvolací senát ani EUIPO neuviedli nijaké tvrdenia, ktoré by mohli preukázať, že sa jej jednotlivci nemôžu priamo dovolávať. Práve naopak, táto možnosť vyplýva z ôsmeho bodu preambuly dohody o EHP, ktorý zdôrazňuje dôležitosť úlohy, akú majú jednotlivci v EHP pri uplatňovaní práv, ktoré im priznáva táto dohoda, a úlohy súdnej ochrany týchto práv. Okrem toho treba uviesť, že Súdny dvor už vykonal kontrolu súladu aktu Únie s ohľadom na dohodu o EHP (rozsudok z 1. apríla 2004, Bellio F.lli, C-286/02, EU:C:2004:212, body 57 až 63).

66 Článok 56 ZFEÚ vyžaduje nielen vylúčenie akejkoľvek diskriminácie voči poskytovateľovi služieb, ktorý je usadený v inom členskom štáte, na základe jeho štátnej príslušnosti, ale aj odstránenie všetkých obmedzení, i keď sa uplatňujú bez rozdielu na vnútroštátnych poskytovateľov a poskytovateľov z iných členských štátov, pokiaľ môžu zabraňovať činnosti poskytovateľa so sídlom v inom členskom štáte, kde v súlade so zákonom poskytuje obdobné služby, sťažovať ju alebo ju robiť menej atraktívnou (pozri rozsudok zo 17. marca 2011, Peñarroja Fa, C-372/09 a C-373/09, EU:C:2011:156, bod 50 a citovanú judikatúru).

67 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že požadovať od patentového zástupcu, ktorý má povolenie v niektorom členskom štáte a chce poskytovať služby, že musí mať stále obchodné sídlo v hostiteľskom členskom štáte, či dokonca, že si musí ustanoviť poverenú osobu s takým sídlom, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. februára 2003, Komisia/Taliansko, C-131/01, EU:C:2003:96, bod 42 a citovanú judikatúru, a z 11. júna 2009, Komisia/Rakúsko, C-564/07, neuverejnený, EU:C:2009:364, bod 47).

68 Podmienka uvedená v článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009, ako ju vykladá odvolací senát, predstavuje teda obmedzenie slobodného poskytovania služieb v rámci EHP.

69 Z judikatúry Súdneho dvora však tiež vyplýva, že vnútroštátne opatrenia, ktoré môžu brániť výkonu základných slobôd zaručených Zmluvou o FEÚ alebo robiť tento výkon menej atraktívnym, sa považujú za zlučiteľné s touto zmluvou, ak spĺňajú štyri podmienky, t. j. keď sa uplatňujú bez diskriminácie, sú odôvodnené naliehavým všeobecným záujmom, sú schopné zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa a nejdú nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné (rozsudky z 30. novembra 1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411, bod 37, a z 11. júna 2009, Komisia/Rakúsko, C-564/07, neuverejnený, EU:C:2009:364, bod 31).

70 V prvom rade odvolací senát v bode 16 napadnutého rozhodnutia uviedol, že článok 93 nariadenia č. 207/2009 má jednak zabezpečiť, aby osoby, ktorých povolanie spočíva v zastupovaní tretích strán pred EUIPO, mali odbornú kvalifikáciu, ktorej definícia sa v jednotlivých členských štátoch líši, a jednak, aby v spojení s článkom 92 toho istého nariadenia EUIPO komunikoval len s tými účastníkmi konania alebo zástupcami, ktorí majú adresu v Únii. Žalobca, ktorý má svoje sídlo v Lichtenštajnsku, nespĺňa túto podmienku.

71 Pokiaľ ide o prvý cieľ, t. j. cieľ týkajúci sa odbornej kvalifikácie, EUIPO nevysvetlil, ako má sídlo v rámci Únie zabezpečiť lepšiu kvalifikáciu než sídlo v niektorom zo štátov EZVO, ktoré patria do EHP. Treba tiež konštatovať, že na dosiahnutie tohto cieľa existuje menej obmedzujúce opatrenie, než aké je predmetom tohto sporu, konkrétne požiadavka dôkazu o odbornej kvalifikácii.

72 Pokiaľ ide o druhý cieľ, je možné sa odvolávať na potrebu zabezpečiť riadny priebeh konania. Možno sa teda odvolávať na naliehavé dôvody všeobecného záujmu spôsobilé odôvodniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2009, Komisia/Rakúsko, C-564/07, neuverejnený, EU:C:2009:364, bod 49 a citovanú judikatúru).

73 Požiadavka mať sídlo na území Únie, ako sa stanovuje v článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009, tak ako ho vykladá odvolací senát, ide však nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa. Stačí konštatovať, že súčasné prostriedky elektronickej komunikácie umožňujú oprávneným zástupcom vhodným spôsobom komunikovať s EUIPO. Je totiž nesporné, že existujú rôzne technické prostriedky ako fax, e-mail, počítačové prostriedky (programy) online, napr. e-filing, ktoré umožňujú zabezpečiť korešpondenciu dokumentov medzi EUIPO a dotknutými osobami.

74 V druhom rade EUIPO vo svojich písomných podaniach na Všeobecnom súde tvrdí, že požiadavka sídla v rámci Únie je odôvodnená záujmom spravodlivosti, t. j. právnymi dôvodmi zodpovednosti za škodu a ochrany druhej zmluvnej strany v dvojstranných konaniach.

75 Tieto tvrdenia treba zamietnuť.

76 Na jednej strane, pokiaľ totiž ide o cieľ týkajúci sa zodpovednosti za škodu, EUIPO vo svojej argumentácii len odkazuje na bod 22 a nasl. rozsudku z 11. júna 2009, Komisia/Rakúsko (C-564/07, neuverejnený, EU:C:2009:364), ktoré sa týkajú povinnosti uzavrieť poistenie zodpovednosti za škodu pri výkone povolania. Napriek tomu, že požiadavka sídla nemôže sama osebe zaručiť, že oprávnení zástupcovia majú dostatočné poistenie zodpovednosti, EUIPO navyše ani netvrdil, a už vôbec nepreukázal, že všetky členské štáty Únie stanovili povinnosť uzavrieť také poistenie, zatiaľ čo to nebolo tak v prípade niektorých štátov EZVO, ktoré patria do EHP. Navyše, ak zámerom normotvorcu Únie bolo zabezpečiť, aby oprávnení zástupcovia mali takéto poistenie, mohol prijať opatrenia menej obmedzujúce slobodné poskytovanie služieb, napríklad výslovnú povinnosť pre oprávneného zástupcu uzatvoriť také poistenie, ktoré by sa vzťahovalo aj na výkon činnosti pred EUIPO.

77 Na druhej strane EUIPO nijako nevysvetlil, ako by usadenie sa oprávnených zástupcov v členskom štáte Európskej únie, viac než v štáte EZVO, ktorý patrí do EHP, akým je Lichtenštajnsko, poskytovalo vyššiu úroveň ochrany pre druhého účastníka v dvojstranných konaniach.

78 Odvolací senát ani EUIPO však neuviedli naliehavé dôvody všeobecného záujmu spôsobilé odôvodniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb, ktoré bolo konštatované v bode 68 vyššie. Treba preto konštatovať, že podmienka sídla v Únii stanovená v článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009, ako ju vykladá odvolací senát, je v rozpore s článkom 36 ods. 1 dohody o EHP.

79 Odvolací senát tiež konštatoval, ako už EUIPO uviedol, že Lichtenštajnsko neposkytuje reciprocitu v tejto oblasti. Po prvé ani odvolací senát, ani EUIPO však nepreukázali, že by zápis do registra oprávnených zástupcov, ktorí môžu vystupovať pred úradom duševného vlastníctva, bol podmienený obchodným sídlom dotknutej osoby v tomto štáte. Tvrdenia účastníkov konania sa týkali skôr otázky, či a do akej miery môže oprávnený zástupca v členskom štáte Únie zastupovať klienta pred úradom duševného vlastníctva. Po druhé ani odvolací senát, ani EUIPO netvrdili, že táto údajná neexistencia reciprocity mohla odôvodniť predmetné obmedzenie slobodného poskytovania služieb. Podľa EUIPO išlo o tvrdenie, ktoré by malo poukazovať len na to, že lichtenštajnský zákonodarca neposudzuje právnu situáciu odlišne od normotvorcu Únie. Po tretie a v každom prípade stačí uviesť, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora (pozri rozsudok z 13. februára 2003, Komisia/Taliansko, C-131/01, EU:C:2003:96, bod 46 a citovanú judikatúru) sa členský štát nemôže odvolávať na nedodržanie zásady reciprocity alebo odôvodniť nesplnenie svojej vlastnej povinnosti na základe prípadného porušenia Zmluvy iným členským štátom. EUIPO neuviedol nijakú právnu alebo skutkovú okolnosť, v dôsledku ktorej by sa neuplatnila táto judikatúra v oblasti slobôd pohybu zakotvených v dohode o EHP. Okrem toho uplatňovanie zásady reciprocity by bolo v rozpore s osobitnými procesnými prostriedkami v oblasti dohľadu a riešenia sporov stanovenými v článkoch 109 a 111 dohody o EHP.

80 V treťom rade odvolací senát uviedol, rovnako ako tvrdil EUIPO, že EUIPO nemal právomoc neuplatniť podmienku sídla stanovenú v článku 93 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009.

81 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že z judikatúry citovanej v bode 54 vyššie vyplýva, že prednosť medzinárodných dohôd uzavretých Úniou, ako je dohoda o EHP, pred aktmi sekundárneho práva Únie vyžaduje, aby sa tieto akty vykladali v maximálnom možnom rozsahu v súlade s uvedenými dohodami.

82 Z tohto dôvodu bez toho, aby bolo v tomto rozsahu potrebné zrušiť spornú podmienku, EUIPO prináleží, aby ju vykladal a uplatňoval v súlade so záväzkami, ktoré vyplývajú z dohody o EHP.

83 Hoci platí, že konformný výklad znenia sekundárneho práva Únie nemôže slúžiť ako základ na výklad týchto ustanovení *contra legem* (pozri uznesenie zo 17. júla 2015, EEB/Komisia, T-685/14, neuverejnené, EU:T:2015:560, bod 31 a citovanú judikatúru), o takýto prípad však nejde v prejednávanej veci.

84 Z nariadenia č. 207/2009 v znení uplatniteľnom pred nadobudnutím účinnosti nariadenia 2015/2424 ani zo skutkových a právnych okolností uvádzaných EUIPO totiž nevyplýva, že konkrétnym zámerom normotvorcu Únie bolo vylúčiť v prípade osôb, ktoré majú svoje sídlo v jednom štáte EZVO patriaceho do EHP, akým je Lichtenštajnsko, možnosť zápisu do zoznamu oprávnených zástupcov.

85 Ako už v podstate uviedol odvolací senát, zámerom normotvorcu Únie bolo skôr zabezpečiť určitú kvalitu a spoľahlivosť v komunikácii medzi EUIPO a dotknutými osobami. Z bodu 73 vyššie však už vyplýva, že takýto cieľ si nutne nevyžaduje sídlo dotknutej osoby na území Únie.

86 Takýto výklad je podporený nariadením 2015/2424, ktorým sa odkazy na územie Únie nahradili odkazmi na územie EHP, najmä pokiaľ ide o podmienky na zapísanie do zoznamu oprávnených zástupcov v článku 93 nariadenia č. 207/2009. Napriek tomu, že ide o zmenu, ktorá má pre prax významný dosah, nie je vôbec zjavné, že vyplýva z vôle zmeniť politiku vo vzťahu k štátom EZVO, ktoré patria do EHP. Táto zmena sa totiž neuvádza v legislatívnom návrhu Komisie COM(2013) 161 final z 27. marca 2013, a bola zavedená až v neskoršej etape legislatívneho procesu. Na druhej strane normotvorca nijako nevysvetlil svoj postup v odôvodneniach nariadenia 2015/2424. Táto zmena sa teda musí považovať za technické prispôsobenie, ktoré nemá iný účel ako zosúladiť sekundárne právne predpisy Únie s povinnosťami, ktoré vyplývajú z dohody o EHP.

87 Z toho vyplýva, že treba vyhovieť jedinému žalobnému dôvodu, takže napadnuté rozhodnutie musí byť zrušené.

88 Pokiaľ ide o druhý žalobný návrh žalobcu, tento návrh je zameraný na zrušenie rozhodnutia riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO zo 7. septembra 2012. Týmto žalobným návrhom žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd v podstate prijal rozhodnutie, ktoré mal podľa neho prijať odvolací senát. Z toho vyplýva, že žalobca sa domáha zmeny napadnutého rozhodnutia, ako sa stanovuje v článku 65 ods. 3 nariadenia č. 207/2009.

89 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že právomoc na zmenu priznaná Všeobecnému súdu na základe článku 65 ods. 3 nariadenia č. 207/2009 neznamená, že mu je priznaná právomoc vykonať posúdenie, ktoré ešte nevykonal sám odvolací senát. Výkon právomoci zmeniť rozhodnutie sa preto v zásade musí obmedzovať na situácie, v ktorých Všeobecný súd po preskúmaní posúdenia vykonaného odvolacím senátom môže na základe preukázaných skutkových a právnych okolností stanoviť, aké rozhodnutie mal uvedený senát povinnosť prijať (rozsudok z 5. júla 2011, Edwin/ÚHVT, C-263/09 P, EU:C:2011:452, bod 72).

90 V prejednávanej veci sú splnené podmienky na výkon právomoci Všeobecného súdu zmeniť rozhodnutie. Z bodu 2 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odmietnutie riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO sa zakladalo na tom, že žalobca nedodržal kritérium stanovené v článku 93

ods. 2 písm. b) nariadenia č. 207/2009. Z úvah uvedených v článkoch 36 až 87 vyššie pritom vyplýva, že odvolací senát mal konštatovať, že na rozdiel od tvrdenia riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO toto ustanovenie nebránilo zápisu žalobcu do zoznamu oprávnených zástupcov. V dôsledku toho na základe zmeny napadnutého rozhodnutia treba tiež zrušiť rozhodnutie riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO.

O trovách

91 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu je účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

92 Podľa článku 190 ods. 2 rokovacieho poriadku sa za nahraditeľné trovy konania považujú len náklady nevyhnutne vynaložené účastníkmi konania v súvislosti s konaním pred odvolacím senátom EUIPO.

93 Keďže EUIPO nemal vo veci úspech, je opodstatnené uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania vrátane trov vynaložených v konaní pred odvolacím senátom v súlade s návrhom žalobcu.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (piata komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozhodnutie štvrtého odvolacieho senátu Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) z 29. apríla 2014 (vec R 2063/2012-4) sa zrušuje.**

2. **Rozhodnutie riaditeľa odboru „Podpora hlavnej činnosti“ EUIPO zo 7. septembra 2012 sa zrušuje.**

3. **EUIPO je povinný nahradiť trovy konania.**

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 13. júla 2017.

Podpisy